

TANT DE GUST...

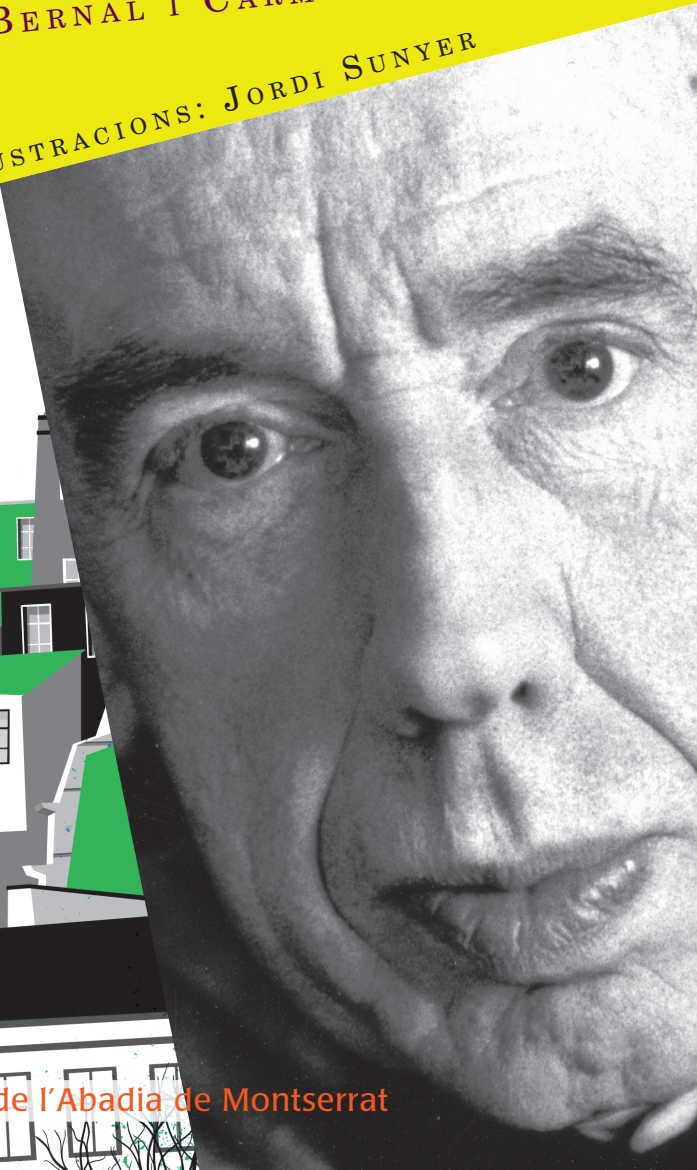
SENYOR MARTÍ I POL

M. CARME BERNAL I CARME RUBIO

IL·LUSTRACIONS: JORDI SUNYER

Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Índex

Tant de gust de conèixer-lo, senyor Martí i Pol.....	5
Miquel Martí i Pol, vida i poesia	7
Textos.....	17
«El poble». La vida quotidiana. El poble	19
Abans de llegir «El poble».	23
El poble	24
«Pa amb oli i sucre» «La crema». Els anys d'infantesa.....	26
Abans de llegir «Pa amb oli i sucre» i «La crema»	29
Pa amb oli i sucre	30
La crema	32
«A cop d'ull». Els anys d'escola. La formació	33
Abans de llegir «A cop d'ull»	36
A cop d'ull (fragment narratiu)	37
«Febrer». El pas del temps i la natura	40
Abans de llegir «Febrer»	42
Febrer	43
«L'Elionor». La pèrdua de la infantesa o fer-se gran	46
Abans de llegir «L'Elionor»	48
L'Elionor	50
«Mare, si fos mariner». El sentiment de l'amor.....	53
Abans de llegir «Mare, si fos mariner».....	56
Mare, si fos mariner (fragments)	57
«Aquesta remor que se sent». El compromís amb el país	61
Abans de llegir «Aquesta remor que se sent»	63
Aquesta remor que se sent	64
«Mireu-me bé: sóc l'altre». La força d'algunes imatges poètiques.....	66
Abans de llegir «Mireu-me bé: sóc l'altre»	69
Mireu-me bé: sóc l'altre (fragment).....	70
Bibliografia	72

MIQUEL MARTÍ I POL, VIDA I POESIA

Miquel Martí i Pol va néixer a Roda de Ter, el dia 19 de març de 1929. Era el segon de tres germans.

El pare era manyà i la mare treballava a *La Blava*, nom amb què es coneixia la fàbrica tèxtil Tecla Sala.

El jove Miquel, en acabar l'escolaritat, va entrar a treballar al despatx de *La Blava*. A 15 anys ja va publicar els primers versos, en castellà, en una revista local. Ara bé, de seguida va triar el català com a llengua d'expressió literària.

Del [claustre matern](#)

—per dir-ho com els llibres—

vaig passar directament a la fàbrica.

I em sentia desolat i enyorós

quan van donar-me l'uniforme.

[claustre matern](#): espai del ventre de la mare on es desenvolupa el fetus, úter.

El 1948 va patir una tuberculosi pulmonar i es va haver de quedar un any al llit. Va aprofitar tot aquest temps de repòs per llegir els grans poetes catalans, i també es va dedicar a escriure. Pocs anys després, va guanyar el Premi Óssa Menor amb el recull de poemes *Paraules al vent* (1954).

L'any 1955 va publicar *Quinze poemes*. A partir d'aquest moment la seva activitat literària va ser molt intensa i ja no es va aturar mai. El poeta es va vincular a l'anomenada «poesia social». Volia reflectir, amb un llenguatge clar i directe, la vida de la gent de la classe treballadora i també les tensions de la societat. El 1956 es va casar amb Dolors Feixas, amb qui va tenir una filla, la M. Àngels (1958), i un fill, en Jordi (1965).

Caríssim follet amic,
no fóra millor deixar els núvols al seu lloc?

Durant aquest període escriu *La fàbrica* (1959), on denuncia les dures condicions de vida dels obrers.

Desembre 1953. Quan el poeta va guanyar el Premi Óssa Menor
(Arxiu Serra d'Or).

Josep M. Castellet, testimoni del primer casament de Miquel Martí i
Pol (Arxiu Serra d'Or).

TEXTOS

«AQUESTA REMOR QUE SE SENT»

El compromís amb el país

La generació de Miquel Martí i Pol
va haver de lluitar contra el franquisme.
Calia recuperar la llengua
i també les llibertats individuals i socials.

El poeta es va comprometre a fons
com a membre d'un col·lectiu
que no acceptava la dictadura,
i també com a escriptor.

No va perdre l'esperança d'un nou futur.

Ara és demà. No escalfa el foc d'ahir
ni el foc d'avui i haurem de fer foc nou.
Del gran silenci ençà, tot el que es mou
es mou amb voluntat d'esdevenir.

I esdevindrà. Les pedres i el camí
seran el pa i la mar, i el foc renou
d'ara mateix, el càntic que commou,
l'àmfora nova plena de bon vi.

Durant els anys de la dictadura franquista,
la llengua catalana va ser exclosa de l'escola,
de la vida cultural i social arreu del territori.

Martí i Pol, que des de molt jove
havia optat per escriure en català,
no es va cansar mai de denunciar aquesta situació.
I va defensar a fons la seva llengua.

El poeta en moltes composicions
es presenta com a guia del seu poble.
D'aquesta manera representa
la veu d'una consciència col·lectiva,
la de tota la gent de Catalunya.
Busca, amb aquest recurs,
l'agermanament amb el lector.
Junts desitgen un futur millor:

Cridem qui som i que tothom ho escolti.
I, en acabat, que cadascú es vesteixi
com bonament li plagui, i via fora,
que tot està per fer i tot és possible.

ABANS DE LLEGIR «AQUESTA REMOR QUE SE SENT»

En aquest poema de denúncia,
Miquel Martí i Pol ve a dir que,
malgrat totes les prohibicions,
hi ha una revolta latent.
És una revolta que no es veu,
només se sent, que és imparable.
I la representa la paraula «remor».

Encara que sembla que el poeta parli
de l'aigua i el vent com a elements naturals,
en realitat aquestes paraules són símbols.
El lector, durant la dictadura franquista,
entenia molt bé aquest llenguatge indirecte,
perquè en moments de repressió,
les coses no es podien dir pel seu nom.

En aquest poema hi ha moltes repeticions
que serveixen per intensificar la idea final,
la necessitat de canvi col·lectiu.
Per això el poeta diu: «la remor persisteix».

AQUESTA REMOR QUE SE SENT

Aquesta **remor** que se sent no és de pluja.

Ja fa molt de temps que no plou.

S'han eixugat les fonts i la pols s'acumula
pels carrers i les cases.

Aquesta remor que se sent no és de vent.

Han prohibit el vent perquè no s'alci

la pols que hi ha pertot

i l'aire no esdevingui, diuen, irrespirable.

Aquesta remor que se sent no és de paraules.

Han prohibit les paraules perquè

no posin en perill

la fràgil immobilitat de l'aire.

Aquesta remor que se sent no és de pensaments.

Han estat prohibits perquè no engendrin

la necessitat de parlar

i sobrevingui, inevitablement, la catàstrofe.

I, tanmateix, la remor persisteix.

remor: soroll confús.

Miquel Martí i Pol és, sens dubte,
un dels poetes contemporanis més llegits.
En aquest llibre trobaràs
la vida d'un escriptor compromès
amb el seu temps i amb la seva gent.
A través de la lectura dels textos,
podràs conèixer la trajectòria personal del poeta,
així com l'entorn i el moment històric en què va viure.
Podràs introduir-te en uns poemes
carregats d'autenticitat
que arriben als lectors de totes les edats.

